

=====
Ref. queixa núm. 061032
=====

Assumpte: discriminació del valencià en impresos i formularis municipals.

Senyor,

S'ha rebut en esta institució un escrit firmat pel Sr. (...), de Burjassot, que ha quedat registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava els fets i les consideracions següents:

Que l'Ajuntament de Burjassot redacta tots els bans, les comunicacions oficials, etc. exclusivament en castellà.

Que, així mateix, tots els impresos i formularis municipals discriminen el valencià.

Que, després d'aprovar la Llei d'ús i ensenyament del valencià, va demanar a l'Ajuntament que totes les comunicacions que se li dirigiren estigueren redactades en valencià, però l'Ajuntament va fer cas omís de la seua petició; és per això que entén que este Ajuntament incomplix la legislació vigent respecte de la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la mateixa llei valenciana d'ús i ensenyament del valencià.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la citada Llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

En contestació al nostre escrit, reiterat per altres de data 01-09-2006 i 03-10-2006, l'Ajuntament de Burjassot va informar de les actuacions realitzades i de les que actualment s'estan duent a terme en relació amb l'ús del valencià:

“El municipi de Burjassot té uns 38.000 habitants i encara que limita amb la ciutat de València, la majoria dels seus veïns són castellanoparlants, sobretot, a causa de les peculiaritats que ha tingut el creixement demogràfic del municipi.

A pesar d'allò que s'ha manifestat per l'interessat, no es pot admetre l'afirmació que totes les comunicacions oficials que realitza l'Ajuntament es fan exclusivament en castellà:

1. S'adjunta còpia dels rebuts que per diversos conceptes tributaris s'han notificat al Sr. (...), en els quals figura el text en castellà i en valencià:
 1. Rebut d'IBI urbana d'un immoble al C/ Bisbe Muñoz, núm. 37.
 2. Rebuts de l'impost de vehicles de tracció mecànica corresponents als vehicles propietat del Sr. (...), matrícules V-4949-ET; V-5107-FU i V-8265-AU.

Quant a estos tributs, cal destacar que en estos rebuts no s'ha pogut traduir al valencià el “caixetí central” on es descriuen els elements del tribut pel fet que el programa informàtic que el gestiona no ho permet.

2. S'adjunten models d'instància genèrica i de sol·licitud de documentació en matèria de padró d'habitants escrits en les dues llengües.
3. S'adjunta còpia d'un ban sobre aprovació de padrons fiscals i inici del període cobrador que està escrit en les dues llengües.

Recentment, el Sr. (...) va presentar un escrit en l'Ajuntament, datat el 02-08-2006, núm. 15371, del qual s'adjunta còpia, en el qual sol·licitava una sèrie de qüestions com la relativa al fet que el rebut de l'IBI urbana se li comunicarà íntegrament i exclusivament en llengua catalana.

Sense entrar en quina llengua, junt amb el castellà, és l'oficial a la Comunitat Valenciana segons el nostre Estatut d'autonomia, l'escrit de referència fou contestat en llengua valenciana, s'adjunta còpia de la notificació efectuada a l'interessat. Contra esta desestimació ha presentat recurs de reposició, de la qual també s'adjunta còpia, i que en l'actualitat s'està tramitant.

Malgrat tot això, en els últims anys s'està fent un esforç per impulsar l'ús del valencià des de l'Ajuntament:

S'organitzen cursos de valencià per a distints nivells tant des de l'Escola de Formació Bàsica de Persones Adultes (FBPA), com des de l'Institut Municipal de Cultura i Joventut de Burjassot, organisme autònom específicament creat per l'Ajuntament per a prestar serveis i realitzar activitats culturals. S'adjunta còpia del ban i de la publicitat que s'ha realitzat respecte d'això.

Des de l'Institut Municipal de Cultura i Joventut s'ha contractat una persona amb la formació adequada per ampliar i millorar el servei de traducció en valencià i que col·labora entre altres coses en la traducció de les actes del Ple de l'Ajuntament que són repartides després als distints grups polítics municipals.

En la pàgina web de l'Ajuntament de Burjassot (www.burjassot.org) es dona l'opció als usuaris perquè puguem consultar-la tant en castellà com en valencià i, a poc a poc, s'estan ampliant els continguts de la pàgina.

En l'actualitat el Ministeri d'Administracions Públiques (MAP) ha atorgat a l'Ajuntament de Burjassot una subvenció per modernitzar els serveis que presta als seus ciutadans. A més,

l'Ajuntament, amb fons propis, ha finançat la creació d'un Servei d'Atenció al Ciutadà (SAC) que millorarà l'atenció que s'oferia als usuaris dels diferents serveis públics i que en la recent oposició que s'ha realitzat per a seleccionar el personal que atindrà este servei s'ha realitzat una prova de valencià per garantir el coneixement d'esta llengua per estos funcionaris.”

La comunicació rebuda de l'Ajuntament de Burjassot va ser notificada a l'interessat, amb l'objecte que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i així ho va fer en sengles escrits que transcrivim:

“MOTIUS

PRIMER.- Recordar que la queixa és per manca de comunicació i documentació municipal escrita en llengua catalana, anomenada valencià en l'Estatut d'Autonomia valencià, quan com a ciutadà demane, de l'esmentada administració, impresos per a dirigir-me a esta en matèries pròpies de relació del ciutadà amb ella (permisos municipals d'obres, ocupació via pública, pagaments, etc.) tal i com li vaig aportar com a fonamentació de la queixa.

SEGON.- Ni l'origen dels habitants, ni l'organització interna del servei, han de afectar el dret derivat de la doble oficialitat lingüística. La documentació que aporta el Sr. Alcalde President de l'Ajuntament és en castellà, fonamentant encara més el motiu de la meua queixa (ban de data 08/08/2006 informació de Tallers 06-07).

TERCER.- Jo no li havia plantejat a vostra Il·lustríssima, en la meua queixa, el meu cas particular relacionat amb la meua sol·licitud de rebre la comunicació de l'IBI de manera íntegra i exclusiva en llengua catalana, anomenada valencià en l'Estatut d'Autonomia valencià.

Ara que el Sr. Alcalde President l'esmenta, aporte nou documents, del Padró, ocupació via pública,

3.1. Per una part i utilitzant el seu poder com a administració, en DESESTIMA el meu dret, fonamentat “en la mesura en què el seu format i la base de dades de l'Ajuntament ho fan possible”, posant fi a la via administrativa i enviant-me al contenciós administratiu per a defensar-me d'un dret fonamental.

3.2. Altres documents rebuts en castellà, havent presentat la sol·licitud de rectificació en el cas del Padró (havent-me contestat amb un «certificat» als efectes oportuns, que jo no he demanat i que no s'ajusta al requeriment que en el seu dia en va sol·licitar de col·laboració, basant-se en l'acord de la Junta de Govern de l'Ajuntament de 24 març de 2006, i que demaní remetre-la en valencià.

3.3. Darrerament, notificació d'ocupació de sòl en via pública, rebuda el 18/11/2006, que encara no l'he tornada sol·licitant-la en valencià. Cada vegada hauré de recordar-li el meu dret sol·licitant de viure en valencià?.

QUART.- L'alcalde president de Burjassot continua discriminant el valencià. Convide vostra Il·lustríssima, o el personal en qui delegue, que truque al telèfon de la centraleta municipal 963160500, i constate personalment que l'atenció personal es fa en castellà i si entra automàticament en centraleta, per saturació de les línies municipals, l'explicació de l'espera la rep íntegrament en castellà; incomplint l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament.

Referent al punt primer, he d'insistir que el motiu de la meua queixa és, en general, per la discriminació lingüística dels valencianoparlants al municipi de Burjassot, tant els impresos oficials que utilitzen els ciutadans per a relacionar-se amb l'administració, com la informació municipal que dona l'Ajuntament, ja que està majoritària o exclusivament redactada en castellà.

Referent al punt segon.- L'Ajuntament està obligat a complir la legalitat lingüística i de fer del valencià “la llengua de l'administració local valenciana”. Recordem que Burjassot és una ciutat declarada de predomini lingüístic valencià.

L'organització d'un curs de “valencià” per als ciutadans de Burjassot per part de l'Ajuntament no implica garantia del respecte als drets dels valencianoparlants davant l'administració local, ni per

descomptat garanteix que l'Ajuntament, els seus funcionaris i la documentació i informació que ofereix, done compliment a la legalitat de l'oficialitat del valencià.”

En definitiva, l'interessat denuncia que l'Ajuntament s'excusava en qüestions merament tècniques per a no complir la legislació vigent respecte de l'ús del valencià i a la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana.

Una vegada conclou la tramitació ordinària de la queixa, li demane que considere els arguments que seguidament li expose i que constitueixen els fonaments de la resolució que li dirigim:

Com vosté sap, la Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana i, especialment, la recuperació del valencià, definit com “llengua històrica i pròpia del nostre poble”, i d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

Esta necessitat de potenciar la presència lingüística de la llengua valenciana en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el Govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament encaminades a fomentar l'ús del valencià, per això la posada en pràctica d'estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya com a patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

En particular, este dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el paràgraf tercer de l'article 7.e del nostre Estatut d'autonomia (“ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua”).

Per la seua banda, i en l'àmbit de les relacions oficials, este principi general de no-discriminació es concreta, en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el dret que assistix cada ciutadà a triar, en les actuacions iniciades a instància de part, la llengua en la qual desitgen que l'Administració els comuniquen aquells aspectes que els interessin, i en les actuacions iniciades d'ofici, en el dret a indicar la llengua en la qual desitgen que l'Administració es comuniquen amb ells, siga quina siga la llengua en la qual esta haguera estat iniciada. Amb tot això, a més a més, es reitera el mandat contingut, a escala estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

Partint d'estos fonaments legals, resulta evident el dret que assistix el promotor de la queixa a sol·licitar que les comunicacions practicades per l'administració siguen portades a terme en la llengua sol·licitada (en este cas, el valencià). Des d'este punt de vista, la realització de comunicacions exclusivament en castellà portades a terme una vegada que l'administrat ha manifestat la seua voluntat que les dites comunicacions es practicaren en valencià, constituïx una limitació del dret reconegut als ciutadans i, per tant, una extralimitació no justificada en el disseny de les polítiques de normalització.

En efecte, el disseny de polítiques de normalització lingüística, autoritzades i plenament legals d'acord amb la normativa vigent, atesa la necessitat existent de recuperar el patrimoni lingüístic dels valencians de la situació de desigualtat en la qual es troba immers davant el castellà, troba com a límit lògic els drets reconeguts constitucionalment, estatutàriament i legalment als ciutadans d'esta comunitat. En definitiva, la normalització lingüística no pot aconseguir-se ni ha de fer-ho sobre la base de la infracció de les disposicions vigents.

Per tot això, l'Administració pública ha de trobar, a l'hora d'elaborar les necessàries polítiques de normalització lingüística, el punt de just equilibri entre les necessitats de fomentar i potenciar l'ús social i oficial del valencià, i retornar-lo a una situació d'igualtat amb el castellà, i els drets lingüístics reconeguts a tots els valencians, siga quina siga la seua realitat idiomàtica. Un punt d'equilibri que, la majoria de vegades, es trobarà en la remissió de documents bilingües, fins i tot amb preferència (a través de la seua ubicació en primer lloc, lletra més gran o negreta) del valencià, amb la finalitat d'assolir els objectius de normalització.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, i amb l'art. 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, suggerim a l'Ajuntament de Burjassot que, en casos com el que ens ocupa, adopte totes les mesures que siguen necessàries per a garantir, en tot cas, el respecte dels drets lingüístics dels valencians, de conformitat amb la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, de manera que ningú puga ser discriminat per raó de l'opció triada (valencià o castellà).

Així mateix, d'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta el suggeriment que fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'un mes, al qual es fa referència en el paràgraf anterior, esta resolució serà inclosa en la pàgina web de la institució.

Li agraïm per endavant l'enviament del que li hem demanat.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana